รายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การจัดซื้อจัดจ้างมีความสำคัญต่อส่วนราชการสำหรับการจัดหาพัสดุ และถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารพัสดุ เพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุที่ต้องการทั้งในเรื่องคุณสมบัติ จำนวน ราคา เวลา และผู้ขาย/ผู้รับจ้าง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนด และมีการควบคุมการบำรุงรักษา เพื่อให้มีอายุการใช้งานยาวนานและมีสภาพใช้การได้ดีดีอยู่เสมอ ทั้งนี้รวมถึงการจำหน่ายพัสดุเมื่อไม่สามารถซ่อมแซมได้โดยคุ้มค่า การบริหารพัสดุมีเป้าหมายที่สำคัญการจัดหาพัสดุ ดังนี้

๑. การจัดหาพัสดุที่มีประโยชน์ใช้สอยเหมาะสม ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารพัสดุควรจัดหาพัสดุที่มีคุณสมบัติถูกต้องเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ซึ่งคุณสมบัติที่ถูกต้องในที่นี้หมายถึง คุณสมบัติด้านเทคนิค คือ มีรูปแบบ คุณลักษณะ หรือ ส่วนประกอบในตัวพัสดุถูกต้อง คุณสมบัติด้านคุ้มค่า คือ ความสมดุลระหว่างราคา อายุ การใช้งานและอรรถประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งคุณสมบัติเกี่ยวกับความแน่นอน คือ สามารถเชื่อถือได้ว่าพัสดุ ทุกชิ้นมีคุณภาพเดียวกัน และได้รับการตรวจสอบว่ามีมาตรฐานเดียวกัน

๒. การจัดหาพัสดุให้พอเพียงต่อการปฏิบัติงาน ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารพัสดุควรจัดหาพัสดุในจำนวนที่ถูกต้องและ ณ เวลาที่ถูกต้อง ซึ่งหมายถึง การจัดหาพัสดุให้ได้ในปริมาณที่พอเพียงต่อการใช้งานอย่างสม่ำเสมอในกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีระดับพัสดุสำรองพอเหมาะ และมีจังหวะเวลาที่สมดุลต่อการใช้งาน

๓. การจัดหาพัสดุด้วยต้นทุนและแหล่งขายที่เหมาะสม หากพิจารณาว่าการจัดหาพัสดุที่ตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งาน เพียงพอและทันเวลาแก่การใช้ปฏิบัติงาน เป็นการจัดหาพัสดุที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากแม้จะได้พัสดุมาใช้ประโยชน์จนบรรลุผลสำเร็จในงานหนึ่งๆ แล้วก็ตาม แต่หากต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเกินไปก็ไม่อาจถือว่าบรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับองค์การ ดังนั้น จึงควรจัดหาพัสดุให้ได้ ในราคาและจากแหล่งขายที่ถูกต้อง โดยราคาที่ถูกต้องในที่นี้หมายถึง เป็นราคาพัสดุที่ยุติธรรม ซึ่งทั้งผู้ซื้อและผู้ขายยอมรับหรือพึงพอใจ เป็นราคาที่ผู้ซื้อพอใจในคุณภาพที่ได้รับและผู้ขายได้รับกำไรเพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจ สำหรับแหล่งขายที่ถูกต้องในที่นี้หมายถึง ผู้ขายหรือแหล่งขายมีความพร้อมในการจัดหาและนำส่งพัสดุได้ตรงตาม ความต้องการของผู้ซื้อ มีความซื่อสัตย์และมีฐานะการเงินมั่นคง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ จึงจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้เห็นว่าในรอบปีที่ผ่านมา มีผลการดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้างจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างเป็นอย่างไร การวิเคราะห์ความเสี่ยง และปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัด จากการดำเนินการรวมทั้งข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุง เพื่อให้เป็นไปตามการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของหน่วยงานภาครัฐ ที่กำหนดในส่วนราชการมีการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างในรอบปีที่ผ่านมา และนำผลวิเคราะห์ไปปรับปรุงการจัดซื้อจัดจ้างในปีงบประมาณถัดไป

สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรวมทั้งสิ้น ๒๘๒ โครงการ วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๙,๓๕๒,๒๑๙.๘๗ บาท วงเงินตามสัญญา ๗,๒๐๒,๖๖๗.๘๗ บาท สามารถประหยัดงบประมาณได้ ๒,๑๔๙,๕๕๒.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙๘ แบ่งตามวิธีการจัดการจัดซื้อจัดจ้างดังนี้

วิธีเฉพาะเจาะจง ๒๗๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๒,๘๖๕,๔๓๙.๘๗ บาท วงเงินตามสัญญา ๒,๘๖๕,๔๓๙.๘๗ บาท สามารถประหยัดงบประมาณได้ ๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐

วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) ๑๐ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๖,๔๘๖,๗๘๐.๐๐ บาท วงเงินตามสัญญา ๔,๓๓๗,๒๒๘.๐๐ บาท สามารถประหยัดงบประมาณได้ ๒,๑๔๙,๕๕๒.๐๐ บาทคิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๔

ตารางที่ ๑ แสดงร้อยละของจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

จำนวนครั้ง	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	
	เฉพาะเจาะจง	ประกวดราคา อิเล็กทรอนิกส์
๒๘๒	๒๗๒	๑๐

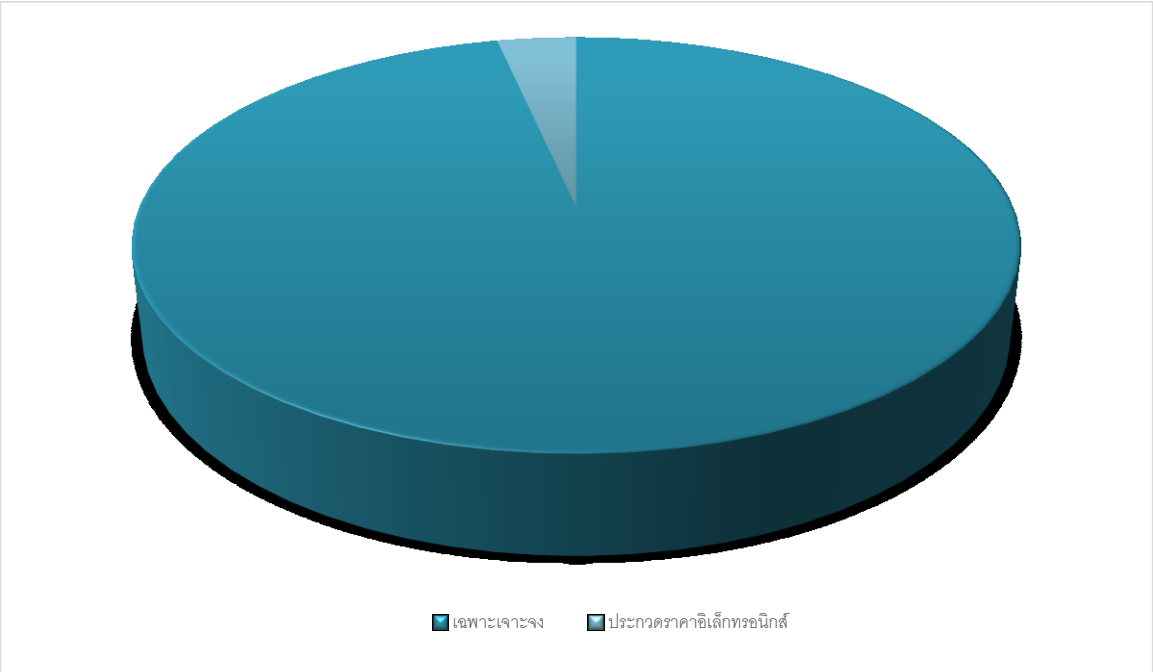

จากแผนภูมิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทั้งสิ้น ๒๘๒ โครงการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ๒๗๒ โครงการวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ๑๐ โครงการ

ตารางที่ ๒ แสดงร้อยละของจำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

จำนวนเงิน	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	
	เฉพาะเจาะจง	ประกวดราคา อิเล็กทรอนิกส์
๙,๓๕๒,๒๑๙.๘๗	๒,๘๖๕,๔๓๙.๘๗	๖,๔๘๖,๗๘๐.๐๐

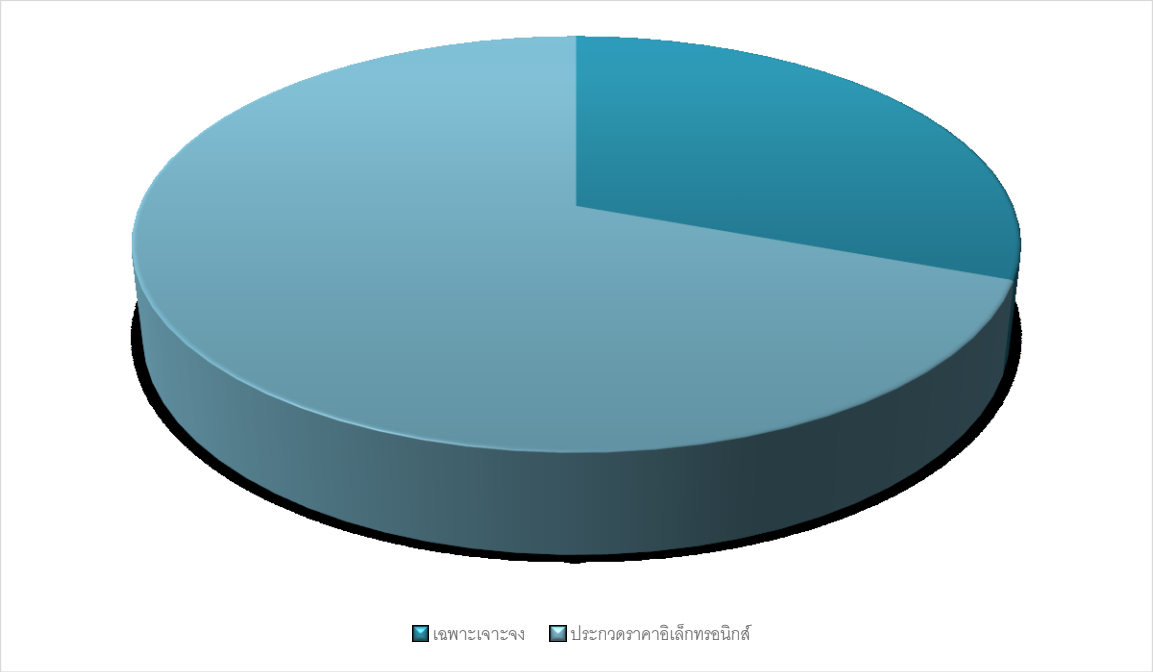

จากแผนภูมิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ ได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวงเงินรวมทั้งสิ้น ๙,๓๕๒,๒๑๙.๘๗ บาท ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินรวม ๒,๘๖๕,๔๓๙.๘๗ บาท คิดเป็น ๓๐.๖๔ % ของวงเงินงบประมาณ และวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ วงเงินรวม ๖,๔๘๖,๗๘๐.๐๐ บาท คิดเป็น ๖๙.๓๖ % ของวงเงินงบประมาณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

จากการรวบรวมและศึกษาข้อมูลแล้วพบว่า มีความเสี่ยงสำคัญที่จะส่งผลให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน โดยพิจารณาว่ากิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างนั้น มีโอกาสเกิดปัจจัยเสี่ยงและมีผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยเสียงดังกล่าว เช่น

- ราคากลาง คุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ แบบรูปรายการ และรายละเอียดประกอบแบบไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ต้องมีการประสานงานเพื่อขอรายละเอียดเพิ่มเติม
- การคำนวณราคากลาง มีรายละเอียดมากต้องดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบ ภายใต้ระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งหากไม่สามารถก่อหนี้ผูกพันงบประมาณได้ทัน จะส่งผลให้งบประมาณพับไป
- การจัดซื้อจัดจ้างในบางเรื่อง เป็นเรื่องเร่งด่วนและมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด ต้องเร่งรีบในการดำเนินการเพื่อให้ทันกำหนดเวลา ทำให้เกิดความเสี่ยง ความบกพร่องผิดพลาดได้ง่าย

การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัด

การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างมีสาเหตุดังต่อไปนี้

- การพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้าง และการตรวจรับพัสดุล่าช้า ทำให้ไม่สามารถใช้พัสดุได้ตรงตามระยะเวลาที่ต้องการ เช่น การตรวจรับระบบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง ซึ่งมีรายละเอียดคุณลักษณะ หรือเทคนิคเฉพาะของครุภัณฑ์ ส่งผลให้ระยะเวลาการดำเนินการและการเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน
- ราคากลางที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ต้องดำเนินการจัดจ้างภายใน ๓๐ วัน หากไม่มีผู้ยื่นเสนอราคา หรือมีการยกเลิกประกวดราคา ทำให้ต้องดำเนินการจัดทำราคากลางใหม่ ส่งผลให้การดำเนินการล่าช้าไม่สามารถก่อหนี้ผูกพันงบประมาณได้ทัน
- คณะกรรมการกำหนดราคากลางและรายละเอียดคุณลักษณะพัสดุ เมื่อได้รับคำสั่งแต่งตั้งแล้วต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนาน ส่งผลให้ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้าไปตามลำดับ ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ / แนวทางการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

เร่งรัดติดตามการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง งาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อให้หน่วยงานสามารถใช้ประโยชน์จากครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างได้ตามวัตถุประสงค์ และไม่กระทบต่อการบริหารงานด้านการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ที่รับผิดชอบดำเนินการในการจัดทำโครงการแผนงานงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างควรศึกษาระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนที่กำหนดไว้

แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

จากการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจส่งผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดที่ทำให้การดำเนินการจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น จึงขอเสนอแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังต่อไปนี้

๑. ควรจัดทำราคากลางให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ประกอบหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุดที่ นร ๐๕๐๖/๒๕๗๙ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๕ และหนังสือกรมบัญชีกลางด่วนที่สุดที่ กค ๐๔๐๕. ๓/ว ๒๐๖ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ แนวทางการประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ

๒. ควรกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือรายละเอียดข้อกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

๓. บริหารจัดการความรู้ (KM) ให้กับบุคลากรเพื่อชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานและเพิ่มพูนความรู้ด้านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ควรจัดสรร และอนุมัติเงินประจำงวด ให้สอดคล้องกับมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่าย